

SỐNG CÓ ĐẠO ĐỨC VÀ TUÂN THEO PHÁP LUẬT

I – MỤC TIÊU BÀI HỌC

Học xong bài này, HS cần đạt được :

1. Về kiến thức

- Nêu được thế nào là sống có đạo đức, thế nào là tuân theo pháp luật.
- Nêu được mối quan hệ giữa đạo đức và pháp luật.
- Hiểu được ý nghĩa của việc sống có đạo đức và tuân theo pháp luật.
- Hiểu được trách nhiệm của thanh niên học sinh cần phải rèn luyện thường xuyên để sống có đạo đức và tuân theo pháp luật.

2. Về kĩ năng

Biết rèn luyện bản thân theo các chuẩn mực đạo đức và pháp luật.

3. Về thái độ

Tự giác chấp hành các nghĩa vụ đạo đức và các quy định của pháp luật trong đời sống hằng ngày.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

1. Về nội dung

Trọng tâm của bài này là hình thành ở HS nhận thức đúng đắn những giá trị đạo đức truyền thống của dân tộc và thời đại, coi đó là những chuẩn mực cần thiết của con người Việt Nam thời kì CNH, HĐH đất nước ; đồng thời phải là người tự giác thực hiện những quy định của pháp luật.

Người sống có đạo đức là người thể hiện được những giá trị đạo đức trong 5 quan hệ cơ bản :

- *Với bản thân* : biết tự trọng, tự tin, tự lập,...

– *Với mọi người* : biết chăm lo đến mọi người, sống không ích kỉ, sống có tình có nghĩa, thương yêu, giúp đỡ mọi người vì sự tiến bộ chung ; lấy lợi ích của xã hội, của mọi người làm mục tiêu phấn đấu, học tập, lao động và hoạt động.

– *Với công việc* : phải là người có trách nhiệm cao, năng động, sáng tạo trong hoạt động, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

– *Với môi trường sống* : biết giữ gìn, bảo vệ hạnh phúc và tự giác góp phần xây dựng gia đình, bảo vệ môi trường tự nhiên, giữ gìn bản sắc văn hoá của dân tộc...

– *Quan hệ với lí tưởng sống của dân tộc* : lấy lí tưởng của Đảng, của dân tộc làm mục tiêu sống của cá nhân : “Dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh”.

HS phải hiểu được, sống có đạo đức và tự giác thực hiện những yêu cầu của pháp luật là *điều kiện để cho mỗi cá nhân và toàn xã hội phát triển*.

Trên cơ sở nhận thức đúng đắn, HS lớp 9 phải biết tự đánh giá ưu, nhược điểm của bản thân, tự xây dựng được kế hoạch và có ý chí rèn luyện theo kế hoạch đã vạch ra.

2. Về phương pháp

Để giảng dạy tốt bài này, GV cần nêu ra các tình huống đúng, sai để HS trao đổi thảo luận tìm ra những yêu cầu chuẩn mực đúng, xác định phương pháp cần rèn luyện.

Phương pháp dạy học chủ yếu là phương pháp thảo luận nhóm, thiết kế đề án (xây dựng kế hoạch hoạt động, rèn luyện, mô hình hoá, sơ đồ hoá nội dung, kế hoạch rèn luyện).

3. Về tài liệu và phương tiện

– Ngoài SGK và SGV, thầy trò cần tìm hiểu những tấm gương về danh nhân của đất nước, của địa phương, những tấm gương người tốt việc tốt của trường, của địa phương, những tấm gương tiêu biểu đã giới thiệu trên vô tuyến truyền hình của chương trình “Người đương thời”.

– GV cũng cần đọc và có hiểu biết về kiến thức chính trị – xã hội, ví dụ như cuốn sách “Phát triển toàn diện con người Việt Nam thời kì công nghiệp hoá, hiện đại hoá”, hiểu biết một số nội dung của các luật như : Luật Di sản văn hoá, Luật

Bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em, Luật Hôn nhân và gia đình ; một số nghị quyết của Đảng như Nghị quyết về Giáo dục – Đào tạo, Khoa học và công nghệ, về văn hoá...

– Để giảng dạy bài này, bản thân GV phải là một tấm gương về người sống có đạo đức, có lí tưởng, yêu trẻ, yêu nghề, mẫu mực trong cuộc sống và chấp hành tốt pháp luật, xây dựng gia đình văn hoá, gắn bó với cộng đồng nhà trường và nơi ở.

Không có phương pháp nào, không có phương tiện nào có sức thuyết phục HS tốt hơn chính *nhân cách của thầy cô giáo*, nhất là khi giảng bài này.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CHỦ YẾU

Hoạt động 1 : *Giới thiệu bài học.*

Hoạt động giới thiệu bài học là làm cho HS thấy ý nghĩa của việc vì sao ngày nay ta cần sống có đạo đức và phải tuân theo pháp luật.

Hoạt động 2 : *Tìm hiểu thế nào là sống có đạo đức và tuân theo pháp luật.*

– Khai thác truyện kể trong SGK “Nguyễn Hải Thoại – một tấm gương về sống có đạo đức và làm việc theo pháp luật” nhằm tìm hiểu thế nào là người sống có đạo đức và tuân theo pháp luật.

– Sau khi đọc xong truyện, chia HS thành các nhóm thảo luận những câu hỏi gợi ý :

- + Những chi tiết nào thể hiện Nguyễn Hải Thoại là người sống có đạo đức ?
- + Những biểu hiện nào chứng tỏ Nguyễn Hải Thoại là người tuân theo pháp luật và thực hiện tốt pháp luật ?
- + Động cơ nào thôi thúc Nguyễn Hải Thoại có sáng tạo, có ý định phát triển Tổng Công ti Xây dựng Thăng Long ?

– Sau khi thảo luận, giáo viên cần khái quát những biểu hiện ở Nguyễn Hải Thoại là người sống có đạo đức ở việc giải quyết các quan hệ như phần Nội dung bài học :

- + Tự trọng đối với bản thân, tự trọng đối với danh dự của xí nghiệp (xây dựng cơ sở làm việc khang trang, đặc biệt quan tâm tới chất lượng...).

- + Tương tự như trên, khai thác những chi tiết việc làm của Nguyễn Hải Thoại sẽ thấy rất rõ anh đã thể hiện rõ đạo đức trong các quan hệ với mọi người, với công việc, với môi trường sống, với lẽ sống của anh và xí nghiệp.
- + Tổ chức cho HS cả lớp làm bài tập 2

Hoạt động 3 : *Phân tích tác dụng của việc sống có đạo đức và làm theo quy định của pháp luật.*

Tổ chức cho cả lớp thảo luận chung câu hỏi : sống và làm việc như anh Nguyễn Hải Thoại sẽ có lợi, hại gì ? GV cần gợi ý cho HS thấy : Điều lợi cơ bản là cống hiến cho mọi người, là trung tâm đoàn kết, phát huy được sức mạnh, trí tuệ của quần chúng cống hiến cho xã hội, cho công việc, đem lại lợi ích cho tập thể... trong đó có lợi ích của cá nhân mỗi người trong tập thể, góp phần xây dựng đất nước.

Cần liên hệ với tập thể lớp, trường để thấy những người biết sống vì người khác thì phong trào của lớp, của trường cũng sẽ phát triển và bản thân những người đó cũng sẽ phát triển nhân cách không ngừng.

Cho HS tranh luận bài tập số 1, 3, 4.

Hoạt động 4 : *Giúp học sinh hiểu tác hại của những người có hành vi sống không có đạo đức, vi phạm pháp luật và kỉ luật của tập thể.*

Gợi ý HS tìm những ví dụ minh họa ở xung quanh, của những kẻ đã bị Tòa án xử về các tội buôn bán ma túy, tham nhũng đã công bố trên các phương tiện thông tin đại chúng như vụ án Xuân trường, Trương Văn Cam v.v... ; những HS đi thi đại học quay cóp, thi hộ đã bị kỉ luật đã ảnh hưởng đến bản thân, gia đình và xã hội... Qua phân tích tác hại của những kẻ vô đạo đức dẫn đến những hành vi hại nước, hại dân và hại ngay chính bản thân, gia đình của họ, HS sẽ hiểu sâu sắc những gì cần phải tránh.

GV cần giúp HS xây dựng kế hoạch và xác định biện pháp rèn luyện đạo đức và thói quen tuân theo pháp luật :

- Yêu cầu mỗi học sinh tự vạch ra kế hoạch đánh giá ưu, nhược điểm của bản thân, để ra biện pháp rèn luyện thói quen kỉ luật, tự giác thực hiện pháp luật.
- Tổ chức trao đổi trong nhóm học tập, hoặc chi đoàn thanh niên, tranh thủ sự góp ý của các bạn và GV.
- Làm bài tập 5, 6.

Cuối cùng, giao cho HS chuẩn bị nhiệm vụ ôn tập môn học để thi hết môn.